

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/693**af 28. april 2021****om oprettelse af programmet for retlige anliggender og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1382/2013**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 81, stk. 1 og 2, og artikel 82, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I overensstemmelse med artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) bygger Unionen på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikkeforskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd. I artikel 3 i TEU præciseres det yderligere, at Unionens mål er at fremme freden, sine værdier og befolkningernes velfærd, og at den skal respektere medlemsstaternes rige kulturelle og sproglige mangfoldighed og sikre, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles. Disse værdier bekræftes og formuleres yderligere i de rettigheder, friheder og principper, der er nedfældet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («chartret»).
- (2) Det er afgørende, at disse rettigheder og værdier fortsat aktivt dyrkes, beskyttes, fremmes, håndhæves og deles blandt borgerne og befolkningerne, og at de vedbliver at være kernen i EU-projektet, da en forværring af beskyttelsen af disse rettigheder og værdier i en hvilken som helst medlemsstat kan have skadelige virkninger for Unionen som helhed. Der bør derfor i Unionens almindelige budget oprettes en ny Fond for Retfærdighed, Rettigheder og Værdier, som omfatter programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 ⁽³⁾, og programmet for retlige anliggender. I en tid, hvor de europæiske samfund konfronteres med ekstremisme, radikalisme og splid, og hvor råderummet for det uafhængige civilsamfund indskrænkes, er det vigtigere end nogensinde at fremme, styrke og forsvare retfærdighed, rettigheder og EU-værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for

⁽¹⁾ EUT C 62 af 15.2.2019, s. 178.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 17.4.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 19.4.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 28.4.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 og Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 (se side 1 i denne EUT).

menneskerettighederne. Dette vil have omfattende og direkte virkninger for det politiske, sociale, kulturelle og økonomiske liv i Unionen. Som en del af den nye Fond for Retfærdighed, Rettigheder og Værdier vil programmet for retlige anliggender (»programmet«) i overensstemmelse med programmet for retlige anliggender 2014-2020, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1382/2013 ⁽⁴⁾, fortsat støtte den videre udbygning af et EU-område med retfærdighed baseret på retsstatsprincippet, retsvæsenets uafhængighed og upartiskhed, gensidig anerkendelse og gensidig tillid, adgang til klage og domstolsprøvelse og grænseoverskridende samarbejde. Programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier vil koble programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab for 2014-2020, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 ⁽⁵⁾, sammen med programmet »Europa for Borgerne«, der blev oprettet ved Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 ⁽⁶⁾.

- (3) Programmet bør oprettes for en periode på syv år, så dets varighed tilpasses varigheden af den flerårige finansielle ramme, der er fastsat i Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾.
- (4) Fonden for Retfærdighed, Rettigheder og Værdier og de to underliggende finansieringsprogrammer vil fokusere på personer og enheder, der bidrager til at gøre vores fælles værdier og rige mangfoldighed samt rettigheder og ligestilling levende og dynamiske. Slutmålet er at pleje og fastholde et rettighedsbaseret, lige, åbent, pluralistisk, inkluderende og demokratisk samfund. Dette omfatter et dynamisk og styrket civilsamfund som en afgørende interesse, der på grundlag af vores fælles værdier, historie og erindring opmuntrer borgerne til demokratisk, medborgerlig og social deltagelse og dyrker det europæiske samfunds rige mangfoldighed. Artikel 11 i TEU kræver, at EU-institutionerne fører en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med civilsamfundet og på passende måder giver borgere og repræsentative sammenslutninger mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle Unionens arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt.
- (5) I traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) er det fastsat, at der skal oprettes et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder og medlemsstaternes forskellige retssystemer og retstraditioner respekteres. Respekt for og fremme af retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder og demokrati i Unionen er forudsætninger for opretholdelsen af alle rettigheder og forpligtelser, der er nedfældet i traktaterne, og for opbygningen af borgernes tillid til Unionen. Den måde, hvorpå retsstatsprincippet gennemføres i medlemsstaterne, spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre gensidig tillid blandt medlemsstaterne og mellem deres retssystemer. I dette øjemed bør Unionen vedtage foranstaltninger til at udvikle det civil- og strafferetlige samarbejde. Respekt for de grundlæggende rettigheder og for de fælles principper og værdier, såsom ikkeforskelsbehandling og ligebehandling af alle de af chartrets artikel 21 anførte grunde, i tillæg til solidaritet, effektiv adgang til klage og domstolsprøvelse for alle, retsstatsprincippet, demokrati og et velfungerende uafhængigt retssystem bør sikres og fremmes på alle niveauer i takt med den videre udvikling af et europæisk område med retfærdighed.
- (6) Finansieringen bør fortsat være et af de vigtige redskaber til en vellykket gennemførelse af de ambitiøse mål, der er fastsat i traktaterne. Blandt flere redskaber er et fleksibelt og effektivt program for retlige anliggender afgørende for, at planlægningen og gennemførelsen af disse mål lettes. Programmet bør gennemføres på en brugervenlig måde, f. eks. ved hjælp af en brugervenlig ansøgnings- og rapporteringsprocedure, og det bør sigte mod en afbalanceret geografisk dækning. Der bør rettes særlig opmærksomhed mod programmets tilgængelighed for alle typer støttemodtagere. Inden for programmets finansieringsramme bør en vis fleksibilitet i tildelingen af midler til de specifikke mål bevares. Flexibilitetsmargenen bør som en prioritet tildeles tiltag, der støtter fremme af retsstatsprincippet.
- (7) For at sikre den gradvise oprettelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed for alle skal Unionen vedtage foranstaltninger vedrørende det civil- og strafferetlige samarbejde baseret på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser, noget som har været en hjørnesten i det retlige samarbejde i Unionen siden Det Europæiske Råds møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999. Gensidig anerkendelse forudsætter en høj grad af gensidig tillid blandt medlemsstaterne. Der er allerede vedtaget foranstaltninger til at tilnærme medlemsstaternes lovgivning på flere områder med henblik på at lette den gensidige anerkendelse og fremme gensidig tillid. Et velfungerende område med retfærdighed, hvor hindringer for retssager på tværs af grænserne og for adgang til klage

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1382/2013 af 17. december 2013 om oprettelse af et program for retlige anliggender for perioden 2014 til 2020 (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 73).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 af 17. december 2013 om oprettelse af et program for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab for perioden 2014 til 2020 (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 62).

⁽⁶⁾ Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 af 14. april 2014 om oprettelse af programmet »Europa for Borgerne« for perioden 2014-2020 (EUT L 115 af 17.4.2014, s. 3).

⁽⁷⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 431 af 22.12.2020, s. 11).

og domstolsprøvelse i grænseoverskridende situationer er ryddet af vejen, er også af afgørende betydning for at sikre økonomisk vækst og yderligere integration. Samtidig er et velfungerende europæisk område med retfærdighed, der omfatter effektive og uafhængige nationale retssystemer af høj kvalitet samt et højere niveau af gensidig tillid, nødvendigt for et blomstrende indre marked og for at opretholde Unionens fælles værdier.

- (8) Adgang til klage og domstolsprøvelse bør især omfatte adgang til domstolene, til alternative tvistbilæggelsesmetoder og til indehavere af offentlige embeder, der er retligt forpligtet til at give parterne uafhængig og upartisk juridisk rådgivning.
- (9) Fuld respekt for retsstatsprincippet og fremme deraf er afgørende for en høj grad af gensidig tillid på området retlige og indre anliggender, og navnlig hvad angår et effektivt civil- og strafferetligt samarbejde, som er baseret på gensidig anerkendelse. Retsstatsprincippet er en af de fælles værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, og princippet om effektiv domstolsbeskyttelse i artikel 19, stk. 1, i TEU og i artikel 47 i chartret er et konkret udtryk for retsstatsprincippet. At fremme retsstatsprincippet ved at støtte bestræbelser på at forbedre de nationale retssystemers uafhængighed, gennemsigtighed, ansvarlighed, kvalitet og effektivitet øger gensidig tillid, der er absolut nødvendig for civil- og strafferetligt samarbejde. Domstolenes uafhængighed og upartiskhed udgør en del af kernen i retten til en retfærdig rettergang og er afgørende for beskyttelsen af europæiske værdier. Desuden tjener effektive retssystemer med rimelige frister i forbindelse med retssager til retssikkerhed for alle berørte parter.
- (10) I henhold til artikel 81, stk. 2, litra h), og artikel 82, stk. 1, litra c), i TEUF, skal Unionen støtte uddannelse af dommere og andet personale i retsvæsenet som en måde at udvikle civil- og strafferetligt samarbejde, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser. Tilvejebringelse af uddannelse til retsprofessionelle er et vigtigt redskab til at udvikle en fælles forståelse af, hvordan retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder bedst gennemføres og opretholdes. Det bidrager til at opbygge et europæisk område med retfærdighed ved at udvikle en fælles retslig kultur mellem retsprofessionelle i medlemsstaterne. Det er afgørende at sikre ikkediskriminerende, korrekt, ensartet og konsekvent retsanvendelse i Unionen og gensidig tillid og forståelse mellem retsprofessionelle i grænseoverskridende sager. De uddannelsesaktiviteter, der støttes af programmet, bør baseres på solide vurderinger af uddannelsesbehovene, anvende de nyeste undervisningsmetoder, inkludere grænseoverskridende arrangementer, der samler retsprofessionelle fra forskellige medlemsstater, omfatte aktiv læring og netværkselementer og være bæredygtige. Sådanne aktiviteter bør omfatte uddannelse i juridisk terminologi, civil- og strafferet og grundlæggende rettigheder og i gensidig anerkendelse og retssikkerhedsgarantier. Sådanne aktiviteter bør også omfatte uddannelseskurser for dommere, advokater og anklagere vedrørende de udfordringer og hindringer, som opleves af personer, der ofte udsættes for forskelsbehandling eller befinder sig i en sårbar situation, såsom kvinder, børn, minoriteter, LGBTIQ-personer, personer med handicap og ofre for kønsbaseret vold, vold i hjemmet eller vold i samlivsrelationer og andre former for vold mellem mennesker. Sådanne uddannelseskurser bør tilrettelægges med direkte inddragelse af organisationer, der repræsenterer eller støtter sådanne personer, og, hvor det er muligt, med inddragelse af sådanne personer. I betragtning af at kvinder er underrepræsenteret i høje stillinger inden for retsvæsenet, bør kvindelige dommere, kvindelige anklagere og kvinder i andre juridiske erhverv tilskyndes til at deltage i uddannelsesaktiviteterne.
- (11) Med henblik på denne forordning bør begrebet »dommere og andet personale i retsvæsenet« fortolkes bredt, således at det omfatter dommere, anklagere og personale ved domstolene og anklagemyndigheden samt alle andre retsprofessionelle med tilknytning til retsvæsenet, eller som på anden måde deltager i retsplejen, uanset definitionen i henhold til national ret, retlig status eller interne organisation, såsom advokater, notarer, fogeder eller håndhævelsespersonale, kuratorer, mediatorer, retstolke og -oversættere, retssagkyndige, fængselspersonale og tilsynsværger.

- (12) Retslig uddannelse kan omfatte forskellige aktører såsom medlemsstaternes retlige, retslige og administrative myndigheder, akademiske institutioner, nationale organer med ansvar for retslig uddannelse, uddannelsesorganisationer eller -netværk på europæisk plan eller netværk af retskoordinatorer for EU-ret. Organer og enheder, der forfølger et mål af generel europæisk interesse inden for uddannelse af dommere og andet personale i retsvæsenet, såsom Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN), Det Europæiske Retsakademi (ERA), Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer (ENCJ), Sammenslutningen af Statsråd og Forvaltningsdomstole i Den Europæiske Union (ACA-Europa), Netværket af Præsidenterne for Den Europæiske Unions Øverste Domstole (EUSJC) og Det Europæiske Institut for Offentlig Administration (EIPA), spiller en vedvarende rolle i at fremme uddannelsesprogrammer med en ægte europæisk dimension for dommere og andet personale i retsvæsenet, og sådanne organer og enheder kunne derfor tildeles tilstrækkelig finansiel støtte i overensstemmelse med de procedurer og kriterier, der er fastsat i de arbejdsprogrammer, der vedtages af Kommissionen i henhold til denne forordning.
- (13) Programmet bør støtte det årlige arbejdsprogram for EJTN, som er en væsentlig aktør inden for retslig uddannelse. EJTN befinder sig i en ekstraordinær situation, for så vidt som det er det eneste netværk på EU-niveau, der forbinder medlemsstaternes organer for retslig uddannelse. Det er i en unik position med hensyn til at tilrettelægge udvekslingsophold mellem alle medlemsstater for både nye og erfarne dommere og anklagere og med hensyn til at koordinere det arbejde, der udføres af de nationale organer for retslig uddannelse, vedrørende tilrettelæggelsen af uddannelsesaktiviteter om EU-retten og fremme af god uddannelsespraksis. EJTN er også en udbyder af uddannelsesaktiviteter af høj kvalitet, der leveres på en omkostningseffektiv måde på EU-plan. Det omfatter også kandidatlandenes organer for retslig uddannelse som observatører. EJTN's årsberetning bør indeholde oplysninger om tilvejebragt uddannelse opdelt efter bl.a. personalekategori.
- (14) Foranstaltninger under programmet bør støtte øget gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser på det civil- og strafferetlige område, gensidig tillid mellem medlemsstaterne og den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen for at lette samarbejdet mellem alle relevante myndigheder, herunder via elektroniske midler. Programmet bør ligeledes støtte retsbeskyttelsen af individuelle rettigheder på det civil- og handelsretlige område. Det bør også fremme større konvergens på det civilretlige område, hvilket vil bidrage til at fjerne hindringer for tilfredsstillende og effektivt fungerende retslige og udenretslige procedurer til fordel for alle parter i en civilretlig tvist. Endelig bør programmet med henblik på at støtte den effektive håndhævelse og praktiske anvendelse af EU-retten om civilretligt samarbejde støtte funktionsmåden for Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område, der blev oprettet ved Rådets afgørelse 2001/470/EF⁽⁸⁾. På det strafferetlige område bør programmet bidrage til at fremme og gennemføre regler og procedurer for at sikre anerkendelse af domme og retsafgørelser i hele Unionen. Det bør lette samarbejdet og bidrage til at fjerne hindringer for et effektivt samarbejde og gensidig tillid. Programmet bør også bidrage til at forbedre adgangen til klage og domstolsprøvelse ved at fremme og støtte såvel kriminalitetssofres rettigheder som mistænktets og tiltaltes processuelle rettigheder i straffesager.
- (15) I henhold til artikel 3 i TEU, chartrets artikel 24 og De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder bør programmet støtte beskyttelsen af børns rettigheder, og det bør integrere fremme af børns rettigheder i gennemførelsen af alle dets tiltag. Med henblik herpå bør der rettes særlig opmærksomhed mod tiltag, som tager sigte på beskyttelse af børns rettigheder på det civil- og strafferetlige område, herunder beskyttelse af børn, der ledsages tilbageholdte forældre, børn af fængslede forældre og børn, som er mistænkt eller tiltalt i straffesager.
- (16) Programmet for retlige anliggender 2014-2020 gav mulighed for gennemførelse af uddannelsesaktiviteter om EU-retten, navnlig vedrørende chartrets anvendelsesområde og anvendelse, rettet mod for dommere og andet personale i retsvæsenet. I sine konklusioner af 12. oktober 2017 om anvendelsen af chartret i 2016 mindede Rådet om betydningen af øget bevidsthed vedrørende anvendelsen af chartret, herunder blandt politiske beslutningstagere, retlige aktører og rettighedshaverne selv, på nationalt og på EU-plan. For at kunne integrere grundlæggende rettigheder på en ensartet måde er det derfor nødvendigt at yde finansiel støtte til aktiviteter, der øger bevidstheden, for andre offentlige myndigheder end retslige myndigheder og retlige aktører.

⁽⁸⁾ Rådets beslutning 2001/470/EF af 28. maj 2001 om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område (EFT L 174 af 27.6.2001, s. 25).

- (17) I henhold til artikel 67 i TEUF skal Unionen udgøre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder respekteres. I den forbindelse er ikkediskriminerende adgang til klage og domstolsprøvelse for alle af afgørende betydning. For at lette effektiv adgang til klage og domstolsprøvelse og med henblik på at fremme den gensidige tillid, der er en forudsætning for, at området med frihed, sikkerhed og retfærdighed fungerer tilfredsstillende, er det nødvendigt at yde finansiel støtte til aktiviteter på nationalt, regionalt og lokalt plan, som udføres af andre myndigheder end retslige myndigheder, af retlige aktører og af civilsamfundsorganisationer, og som bidrager til at nå disse mål. Der bør navnlig ydes støtte til aktiviteter, der fremmer effektiv og lige adgang til klage og domstolsprøvelse for personer, som ofte udsættes for forskelsbehandling, eller som befinder sig i en sårbar situation. Det er vigtigt at støtte civilsamfundsorganisationers fortaleraktiviteter såsom netværksarbejde, sagsanlæg, kampagner, kommunikation og andre aktiviteter i rollen som vagthund. I denne forbindelse har retsprofessionelle med tilknytning til retsvæsenet, og som arbejder for civilsamfundsorganisationer, også en vigtig rolle at spille.
- (18) I overensstemmelse med artikel 8 og 10 i TEUF bør programmet i alle sine aktiviteter støtte kønsmainstreaming og mainstreaming af ikkeforskelsbehandling. Herudover bekræfter De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap retten til fuld rets- og handleevne og adgang til klage og domstolsprøvelse for personer med handicap. En foreløbig og en endelig evaluering af programmet bør undersøge indvirkningerne på kønsaspektet med henblik på at vurdere, i hvilket omfang programmet bidrager til ligestilling mellem kønnene, og hvorvidt det har utilsigtede negative indvirkninger på ligestillingen mellem kønnene, i overensstemmelse med punkt 16 i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter (*) (»den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020«). I denne forbindelse og under hensyntagen til den forskellige karakter og det forskellige omfang af aktiviteterne under programmets specifikke mål vil det være vigtigt, at individuelle data, som projektinitiativtagerne indsamler, opdeles efter køn, når det er muligt. Det er også vigtigt at oplyse ansøgere om, hvordan de skal tage hensyn til ligestilling mellem kønnene, herunder at oplyse om anvendelsen af værktøjer til kønsmainstreaming, såsom kønsbudgettering og kønsspecifikke konsekvensanalyser, hvor det er nødvendigt. Der bør tages hensyn til balancen mellem kønnene, når eksperter og aktører høres.
- (19) Programmet bør i alle sine aktiviteter, hvor det måtte være relevant, også støtte og beskytte ofres rettigheder på både det civil- og strafferetlige område. Med henblik herpå bør der rettes særlig opmærksomhed mod en bedre gennemførelse af de forskellige EU-instrumenter til beskyttelse af ofre og koordinering mellem disse samt på tiltag, der tager sigte på udveksling af bedste praksis mellem domstole og retlige aktører, som beskæftiger sig med voldssager. Programmet bør også støtte en forbedring af kendskabet til og anvendelsen af kollektive klagemuligheder.
- (20) De tiltag, der er omfattet af programmet, bør bidrage til at skabe et europæisk område med retfærdighed, der fremmer retssystemets uafhængighed og effektivitet, øger grænseoverskridende samarbejde og netværk, understøtter gensidig tillid mellem medlemsstaternes retsvæsen og opnår en korrekt, ensartet og konsekvent anvendelse af EU-retten. Finansieringsaktiviteter bør også bidrage til en fælles forståelse af Unionens værdier og af retsstatsprincippet, til en bedre indsigt i EU-retten og Unionens politikker, til udveksling af knowhow og bedste praksis om alle berørte parters anvendelse af instrumenter til retligt samarbejde samt til spredning og fremme af interoperable digitale løsninger, der understøtter uhindret og effektivt grænseoverskridende samarbejde, og de bør skabe et solidt analytisk grundlag for støtte af udviklingen, håndhævelsen og den korrekte forståelse og gennemførelse af EU-retten og Unionens politikker. Unionens involvering giver mulighed for, at disse tiltag kan udføres konsekvent i hele Unionen, og medfører stordriftsfordele. Unionen har endvidere bedre forudsætninger end medlemsstaterne for at tackle grænseoverskridende situationer og for at skabe et europæisk forum for gensidig læring og udveksling af bedste praksis.
- (21) Programmet bør også bidrage til at forbedre samarbejdet mellem medlemsstaterne, hvor EU-retten har en ekstern dimension, samtidig med at der tages hensyn til de eksterne konsekvenser, for at forbedre adgangen til klage og domstolsprøvelse og lette håndteringen af retlige og processuelle udfordringer.

(*) EUT L 433I af 22.12.2020, s. 28.

- (22) Kommissionen bør sikre overordnet sammenhæng, komplementaritet og synergier med arbejdet i EU-organer, -kontorer og -agenturer, navnlig Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust), Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), og bør tage hensyn til andre nationale og internationale aktørers arbejde på de områder, der er omfattet af programmet.
- (23) Med henblik på at sikre en effektiv tildeling af midler fra Unionens almindelige budget er det nødvendigt at sikre, at alle tiltag gennemført under programmet skaber EU-merværdi, komplementerer medlemsstaternes tiltag og er i overensstemmelse med andre EU-tiltag. Det bør tilstræbes at skabe sammenhæng, komplementaritet og synergier med finansieringsprogrammer, som understøtter politikområder, der er tæt indbyrdes forbundet, navnlig med programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, samt med programmet for det indre marked, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/690⁽¹⁰⁾, programmer på området grænseforvaltning og sikkerhed, navnlig Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden og Fonden for Intern Sikkerhed, programmer på området strategisk infrastruktur, navnlig programmet for et digitalt Europa, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694⁽¹¹⁾, Erasmus+, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) XXXX/XXXX⁽¹²⁾, Horisont Europa, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695⁽¹³⁾, instrumentet til førtiltrædelsesbistand og LIFE-programmet, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) XXXX/XXXX⁽¹⁴⁾.
- (24) Denne forordning fastlægger en finansieringsramme for hele programmets varighed, som skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 18 i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020, for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure.
- (25) I overensstemmelse med artikel 193, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁵⁾ (»finansforordningen«) kan der ydes tilskud til en allerede påbegyndt foranstaltning, forudsat at ansøgeren kan godtgøre, at det var nødvendigt at igangsætte foranstaltningen inden undertegnelsen af tilkudsaftalen. De omkostninger, der er påløbet forud for datoen for indgivelsen af ansøgningen om tilskud, er imidlertid ikke støtteberettigede, undtagen i behørigt begrundede undtagelsestilfælde. For at undgå enhver afbrydelse af EU-støtte, der kan være til skade for Unionens interesser, bør det være muligt for en begrænset periode i begyndelsen af den flerårige finansielle ramme 2021-2027, at omkostninger afholdt med hensyn til tiltag, der støttes i henhold til nærværende forordning, og som allerede er påbegyndt, anses som støtteberettigede fra den 1. januar 2021, selv om omkostningerne påløb, før ansøgningen om tilskud blev indgivet.
- (26) Finansforordningen finder anvendelse på programmet. Finansforordningen fastsætter regler for gennemførelsen af EU-budgettet, herunder reglerne for tilskud, priser, udbud, indirekte forvaltning, finansielle instrumenter, budgetgarantier, finansiel bistand og godtgørelse af eksterne eksperter.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/690 af 28. april 2021 om oprettelse af et program for det indre marked, virksomheders, herunder små og mellemstore virksomheders, konkurrenceevne, plante-, dyre-, fødevarer- og foderområdet og europæiske statistikker (programmet for det indre marked) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014 og (EU) nr. 652/2014 (EUT L 153 af 3.5.2021, s. 1.).

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694 af 29. april 2021 om oprettelse af programmet for et digitalt Europa og om ophævelse af afgørelse (EU) 2015/2240 (EUT L 166 af 11.5.2021, s. 1.).

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) XXXX/XXXX af XXX om oprettelse af Erasmus+: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1.).

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) XXXX/XXXX af XXX om oprettelse af et program for miljø- og klimainsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.).

- (27) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne i henhold til denne forordning bør vælges ud fra deres kapacitet til at opnå tiltagens specifikke mål og levere resultater, under hensyntagen til navnlig kontrolomkostningerne, den administrative byrde, de relevante interessenters og tiltænkte støttemodtageres kapacitet og den forventede risiko for manglende overholdelse. Dette bør omfatte overvejelser om anvendelse af faste beløb, faste takster og enhedsomkostninger såvel som finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, som omhandlet i finansforordningens artikel 125, stk. 1.
- (28) I overensstemmelse med finansforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013⁽¹⁶⁾ og Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2988/95⁽¹⁷⁾, (Euratom, EF) nr. 2185/96⁽¹⁸⁾ og (EU) 2017/1939⁽¹⁹⁾ skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved hjælp af forholdsmæssige foranstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, herunder svig, vedrørende tilbagesøgning af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler og, hvor det er relevant, vedrørende pålæggelse af administrative sanktioner. Navnlig har Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) i overensstemmelse med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og (EU, Euratom) nr. 883/2013 beføjelse til at foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, med henblik på at fastslå, om der foreligger svig, korrupsion eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser. EPPO er i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/1939 beføjet til at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger til skade for Unionens finansielle interesser, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽²⁰⁾. I overensstemmelse med finansforordningen skal enhver person eller enhed, som modtager EU-midler, samarbejde fuldt ud om beskyttelse af Unionens finansielle interesser, give Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, for så vidt angår de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde i henhold til forordning (EU) 2017/1939, EPPO de fornødne rettigheder og den fornødne adgang og sikre, at eventuelle tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, tildeler tilsvarende rettigheder.
- (29) Tredjelande, der er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), kan deltage i EU-programmer inden for rammerne af det samarbejde, der er etableret ved aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde⁽²¹⁾, som fastsætter, at programmerne gennemføres på grundlag af en afgørelse vedtaget i henhold til nævnte aftale. Tredjelande kan også deltage på grundlag af andre retlige instrumenter. Der bør indsættes en særlig bestemmelse i denne forordning med et krav om, at tredjelande skal give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser.
- (30) Horisontale finansielle regler, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af artikel 322 i TEUF, finder anvendelse på denne forordning. Disse regler er fastsat i finansforordningen og fastlægger navnlig proceduren for opstilling og gennemførelse af budgettet ved hjælp af tilskud, udbud, priser og indirekte gennemførelse og fastsætter kontrol med finansielle aktørers ansvar. Regler, der er vedtaget på grundlag af artikel 322 i TEUF, omfatter også en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget.
- (31) I henhold til Rådets afgørelse 2013/755/EU⁽²²⁾ kan personer og relevante offentlige og/eller private instanser og institutioner i oversøiske lande og territorier modtage finansiering under overholdelse af de regler og mål, der gælder for programmet, og eventuelle ordninger, som finder anvendelse på den medlemsstat, med hvilket det pågældende oversøiske land eller territorium er forbundet.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (»EPPO«) (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union (»associeringsafgørelse«) (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

- (32) Idet betydningen af at bekæmpe klimaændringer i overensstemmelse med Unionens forpligtelser til at gennemføre Parisaftalen, der er vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, og De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling afspejles, har programmet til hensigt at bidrage til at mainstreame klimatiltag og til at nå et overordnet mål om, at 30 % af udgifterne i EU-budgettet støtter klimamål, og til ambitionen om, at 7,5 % af budgettet skal gå til udgifter til biodiversitet i 2024 og 10 % i 2026 og 2027, idet der tages hensyn til de eksisterende overlap mellem klima- og biodiversitetsmålene. Programmet bør støtte aktiviteter, der overholder klima- og miljøstandarderne samt Unionens prioriteter og princippet om ikke at gøre skade i den europæiske grønne pagt. Relevante tiltag bør fastlægges under forberedelsen og gennemførelsen af programmet og revurderes som led i de relevante evaluerings- og revisionsprocesser.
- (33) I henhold til punkt 22 og 23 i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽²³⁾ bør dette program evalueres på grundlag af oplysninger indsamlet i overensstemmelse med specifikke overvågningskrav, samtidig med at en administrativ byrde, navnlig for medlemsstaterne, og overregulering undgås. Disse krav bør, hvor det er relevant, omfatte målbare indikatorer som grundlag for evaluering af programmets virkninger i praksis. Kommissionen bør årligt aflægge rapport om programmets præstation til Europa-Parlamentet og Rådet inden for de eksisterende rapporteringsmekanismer, navnlig EU's resultattavle for retlige anliggender.
- (34) For at sikre en effektiv vurdering af programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets mål bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF, for så vidt angår de i artikel 13 og 15 og i bilag II nævnte indikatorer. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (35) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽²⁴⁾.
- (36) Målene for denne forordning, nemlig at bidrage til at videreudvikle et europæisk område med retfærdighed baseret på retsstatsprincippet, gensidig anerkendelse og gensidig tillid, navnlig ved at fremme grænseoverskridende civil- og strafferetligt samarbejde, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (37) Forordning (EU) nr. 1382/2013 bør derfor ophæves.
- (38) For at sikre kontinuiteten i ydelsen af støtte på det relevante politikområde og gøre det muligt at starte gennemførelsen fra begyndelsen af den flerårige finansielle ramme 2021-2027 bør denne forordning træde i kraft hurtigst muligt og finde anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021.
- (39) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne forordning, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

⁽²³⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

- (40) I medfør af artikel 1 og 2 og artikel 4a, stk. 1, i protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, og med forbehold af artikel 4 i samme protokol, deltager Irland ikke i vedtagelsen af denne forordning, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Irland —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

Ved denne forordning oprettes programmet for retlige anliggender (»programmet«) for varigheden af den flerårige finansielle ramme 2021-2027 som fastsat i forordning (EU, Euratom) 2020/2093.

Den fastsætter programmets mål, budgettet for perioden 2021-2027, formerne for EU-finansiering og reglerne for ydelsen af en sådan finansiering.

Artikel 2

Definition

I denne forordning forstås ved »dommere og andet personale i retsvæsenet«: dommere, anklagere og personale ved domstolene og anklagemyndigheden samt alle andre retsprofessionelle med tilknytning til retsvæsenet.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmets generelle mål er at bidrage til videreudvikling af et europæisk område med retfærdighed baseret på retsstatsprincippet, herunder retsvæsenets uafhængighed og upartiskhed, på gensidig anerkendelse og gensidig tillid og på grænseoverskridende retligt samarbejde og derved også styrke demokratiet, retsstatsprincippet og beskyttelsen af grundlæggende rettigheder.
2. Inden for det generelle mål fastsat i stk. 1 har programmet følgende specifikke mål:
 - a) at fremme og støtte det civil- og strafferetlige samarbejde og at fremme retsstatsprincippet og retsvæsenets uafhængighed og upartiskhed, herunder ved at støtte bestræbelser på at forbedre de nationale retssystemers effektivitet og den effektive håndhævelse af retsafgørelser
 - b) at støtte og fremme retslig uddannelse med henblik på at understøtte en fælles retlig og retslig kultur samt en kultur baseret på retsstatsprincippet og at støtte og fremme en konsekvent og effektiv gennemførelse af de af Unionens retlige instrumenter, som er relevante i forbindelse med dette program
 - c) at lette en effektiv og ikkediskriminerende adgang til klage og domstolsprøvelse for alle og til effektive retsmidler, herunder via elektroniske midler (e-justice), ved at fremme effektive civil- og strafferetlige procedurer og ved at fremme og støtte alle kriminalitetsofres rettigheder samt mistænkte og tiltalte processuelle rettigheder i straffesager.

*Artikel 4***Mainstreaming**

Programmet søger ved gennemførelsen af alle dets tiltag at fremme ligestilling mellem kønnene, børns rettigheder, bl.a. ved hjælp af børnevenlig retspleje, beskyttelse af ofre og effektiv anvendelse af princippet om lige rettigheder og ikkeforskelsbehandling af de i chartrets artikel 21 opregnede grunde i overensstemmelse med og inden for de grænser, som er fastsat i chartrets artikel 51.

*Artikel 5***Budget**

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2027 udgør 305 000 000 EUR i løbende priser.
2. Det i stk. 1 fastsatte beløb kan anvendes til teknisk og administrativ bistand til programmets gennemførelse, såsom til forberedelses-, overvågnings-, kontrol-, revisions- og evalueringsaktiviteter, herunder interne IT-systemer.
3. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 193, stk. 2, andet afsnit, litra a), under hensyntagen til nærværende forordnings forsinkede ikrafttræden og for at sikre kontinuitet kan omkostninger afholdt med hensyn til tiltag, der støttes i henhold til nærværende forordning, for en begrænset periode anses for støtteberettigede fra den 1. januar 2021, selv om omkostningerne påløb, før ansøgningen om tilskud blev indgivet.
4. Inden for programmets finansieringsramme tildeles beløbene for hvert specifikt mål i overensstemmelse med de i bilag I fastsatte procentsatser.
5. Midler, der er tildelt medlemsstaterne under delt forvaltning, kan på anmodning af den pågældende medlemsstat overføres til programmet på de betingelser, der er fastsat i artikel 26 i en af Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (»forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027«). Kommissionen forvalter disse midler direkte i overensstemmelse med finansforordningens artikel 62, stk. 1, første afsnit, litra a), eller indirekte i overensstemmelse med nævnte afsnits litra c). Disse midler anvendes til fordel for den pågældende medlemsstat.

*Artikel 6***Tredjelande, der er associeret til programmet**

Programmet er åbent for deltagelse af følgende tredjelande:

- a) medlemmer af EFTA, som er medlemmer af EØS, i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
- b) tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande i overensstemmelse med de generelle principper og de generelle vilkår for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådsafgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande
- c) lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og de generelle vilkår for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådsafgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande

- d) andre tredjelande i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i en specifik aftale om tredjelandets deltagelse i EU-programmer, forudsat at aftalen:
- i) sikrer en rimelig balance for så vidt angår bidrag fra og fordele for det tredjeland, som deltager i EU-programmer
 - ii) fastsætter betingelserne for deltagelse i programmerne, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer og deres administrationsomkostninger
 - iii) ikke tildeler tredjelandet nogen beslutningskompetence med hensyn til EU-programmet
 - iv) garanterer Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og til at beskytte sine finansielle interesser.

De bidrag, der er omhandlet i første afsnit, litra d), nr. ii), udgør formålsbestemte indtægter i overensstemmelse med finansforordnings artikel 21, stk. 5.

Artikel 7

Gennemførelse og former for EU-finansiering

1. Programmet gennemføres ved direkte forvaltning i overensstemmelse med finansforordningen eller ved indirekte forvaltning af de organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 62, stk. 1, første afsnit, litra c).
2. Programmet kan yde finansiering i enhver af de former, der er fastsat i finansforordningen.
3. Bidrag til en gensidig forsikringsmekanisme kan dække den risiko, der er forbundet med tilbagesøgning af midler, der skyldes af modtagere, og betragtes som en tilstrækkelig garanti i henhold til finansforordningen. Bestemmelserne i artikel 37, stk. 7, i forordning (EU) 2021/695 finder anvendelse.

Artikel 8

Typer af tiltag

Tiltag, der bidrager til opfyldelsen af et specifikt mål som fastsat i artikel 3, kan modtage støtte i henhold til denne forordning. Der kan navnlig ydes støtte til følgende aktiviteter:

- a) øge bevidstheden og formidle oplysninger for at forbedre kendskabet til Unionens politikker og EU-retten, herunder materielle og processuelle regler, til instrumenter til retligt samarbejde, til Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis og til komparativ ret samt europæiske og internationale standarder, herunder forståelse af samspillet mellem forskellige retsområder
- b) gensidig læring og udveksling af god praksis mellem interessenter for at forbedre kendskabet til og den gensidige forståelse af medlemsstaternes civil- og strafferet samt deres retsorden og retssystemer, herunder retsstatsprincippet og adgangen til klage og domstolsprøvelse, og for at øge gensidig tillid
- c) analytiske aktiviteter og overvågningsaktiviteter for at øge kendskabet til og forståelsen af mulige hindringer for et velfungerende europæisk område med retfærdighed og for at forbedre gennemførelsen af EU-retten og Unionens politikker i medlemsstaterne, såsom aktiviteter omfattende indsamling af data og statistikker; udvikling af fælles metoder og, hvor det er relevant, af indikatorer eller benchmarks; studier, forskning, analyser og rundspørg; evalueringer; konsekvensanalyse; og udarbejdelse og offentliggørelse af vejledninger, rapporter og undervisningsmateriale
- d) uddannelse af relevante interessenter for at forbedre kendskabet til EU-retten og Unionens politikker, herunder materielle og processuelle regler, grundlæggende rettigheder, anvendelse af Unionens instrumenter til retligt samarbejde, Den Europæiske Unions Domstols relevante retspraksis, juridisk sprogbrug og komparativ ret

- e) udvikling og vedligeholdelse af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) samt e-justice-værktøjer under hensyntagen til privatlivets fred og databeskyttelse for at forbedre retssystemernes effektivitet og samarbejdet mellem dem ved hjælp af IKT, herunder systemers og applikationers grænseoverskridende interoperabilitet
- f) udvikling af kapaciteten af centrale netværk på europæisk plan og de europæiske retlige netværk, herunder netværk, der er oprettet i medfør af EU-retten for at sikre effektiv anvendelse og håndhævelse af EU-retten, for at fremme og videreudvikle EU-retten og Unionens værdier, politiske mål og strategier på programmets områder
- g) støtte til civilsamfundsorganisationer og almennyttige interessenter, som er aktive inden for de områder, der er omfattet af programmet, til at øge deres kapacitet til at reagere og advokere samt til at sikre tilstrækkelig adgang for alle borgere til deres tjenester og rådgivningsaktiviteter og støtteaktiviteter, hvorved der også bidrages til styrkelsen af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder
- h) fremme af kendskabet til programmet og formidling, overførbare, og gennemsigtighed af dets resultater samt fremme af opsøgende arbejde over for borgerne, herunder ved at tilrettelægge diskussionsfora for interessenter.

KAPITEL II

TILSKUD

Artikel 9

Tilskud

1. Tilskud inden for rammerne af programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VIII.
2. Medlemmerne af evalueringsudvalget kan være eksterne eksperter.

Artikel 10

Kumulativ og alternativ finansiering

1. Et tiltag, som har modtaget et bidrag i henhold til programmet, kan også modtage et bidrag fra et andet EU-program, herunder fonde under delt forvaltning, forudsat at bidragene ikke dækker de samme omkostninger. Reglerne for det relevante EU-program gælder for det tilsvarende bidrag til tiltaget. Den kumulative finansiering må ikke overstige de samlede støtteberettigede omkostninger ved tiltaget. Støtten fra de forskellige EU-programmer kan beregnes prorata i overensstemmelse med de dokumenter, hvori støttevilkårene er fastsat.
2. Tiltag, der tildeles mærket »Seal of Excellence« under programmet, kan modtage støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling eller Den Europæiske Socialfond Plus i overensstemmelse med artikel 73, stk. 4, i forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027, hvis de opfylder følgende kumulative betingelser:
 - a) de er blevet vurderet som led i en indkaldelse af forslag i henhold til programmet
 - b) de opfylder minimumskravene til kvalitet i den pågældende indkaldelse af forslag
 - c) de kan ikke finansieres inden for rammerne af den pågældende indkaldelse af forslag på grund af budgetmæssige begrænsninger.

Artikel 11

Støtteberettigede enheder

1. Kriterierne for støtteberettigelse i denne artikels stk. 2 og 3 finder anvendelse i tillæg til kriterierne i finansforordningens artikel 197.

2. Følgende enheder er støtteberettigede:
 - a) enhver juridisk enhed, der er etableret i:
 - i) en medlemsstat eller et oversøisk land eller territorium, med hvilket medlemsstaten er forbundet
 - ii) et tredjeland, der er associeret til programmet
 - b) enhver juridisk enhed, der er etableret i henhold til EU-retten, eller enhver international organisation.
3. Programmet yder støtte til de udgifter, som EJTN har i forbindelse med sit permanente arbejdsprogram, og alle driftstilskud hertil tildeles uden indkaldelse af forslag i overensstemmelse med finansforordningen.

KAPITEL III

PROGRAMMERING, OVERVÅGNING, EVALUERING OG KONTROL

Artikel 12

Arbejdsprogram

1. Programmet gennemføres ved hjælp af de i finansforordningens artikel 110 omhandlede arbejdsprogrammer.
2. Arbejdsprogrammet vedtages af Kommissionen ved en gennemførelsesretsakt. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 18.

Artikel 13

Overvågning og rapportering

Indikatorer til rapportering om programmets fremskridt hen imod opnåelsen af de i artikel 3 fastsatte generelle og specifikke mål er fastsat i bilag II.

For at sikre en effektiv vurdering af programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets mål tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 15 for at ændre bilag II for så vidt angår indikatorerne, hvor det skønnes nødvendigt, samt for at supplere denne forordning med bestemmelser om oprettelse af en overvågnings- og evalueringsramme. Præstationsrapporteringssystemet skal sikre, at data til overvågning af programmets gennemførelse og resultater indsamles effektivt, virkningsfuldt og rettidigt.

Til dette formål pålægges modtagere af EU-finansiering og, hvor det er hensigtsmæssigt, medlemsstaterne forholdsmæssige rapporteringskrav.

Kommissionen aflægger årligt rapport om programmets præstation til Europa-Parlamentet og Rådet inden for de eksisterende rapporteringsmekanismer, navnlig EU's resultattavle for retlige anliggender. Kommissionen aflægger navnlig rapport om anvendelsen af de midler, der tildeles til hvert specifikt mål. Den angiver i sin rapport de typer tiltag, der har modtaget finansiering, herunder tiltag vedrørende fremme af ligestilling mellem kvinder og mænd. På grundlag af denne rapport kan Europa-Parlamentet fremsætte henstillinger. Kommissionen tager behørigt hensyn til disse henstillinger.

Artikel 14

Evaluering

1. Evalueringer af programmet gennemføres rettidigt med henblik på, at resultaterne kan indgå i beslutningsprocessen.

2. Kommissionen foretager en foreløbig evaluering af programmet, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om programmets gennemførelse, dog senest fire år efter påbegyndelsen af dets gennemførelse.
3. Kommissionen foretager en endelig evaluering af programmet ved afslutningen af dets gennemførelse, dog senest fire år efter udløbet af den i artikel 1 fastsatte periode.
4. Kommissionen meddeler Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget konklusionerne af evalueringerne samt sine bemærkninger hertil.

Artikel 15

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 13, tillægges Kommissionen indtil den 31. december 2027.
3. Den i artikel 13 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 13 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 16

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

Hvor et tredjeland deltager i programmet i kraft af en afgørelse, der er vedtaget i henhold til en international aftale eller på grundlag af ethvert andet retligt instrument, skal tredjelandet give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser. Hvad angår OLAF, skal sådanne rettigheder omfatte retten til at foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, som fastsat i forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013.

KAPITEL IV

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 17

Information, kommunikation og offentlig omtale

Modtagere af EU-finansiering skal anerkende denne finansierings oprindelse og sikre synlighed af EU-finansieringen, navnlig når de promoverer tiltagene og deres resultater, ved at give sammenhængende, effektive og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden.

Kommissionen gennemfører informations- og kommunikationstiltag vedrørende programmet, vedrørende tiltag, der iværksættes i henhold til programmet, og vedrørende de opnåede resultater.

De finansielle midler, der er tildelt programmet, skal også bidrage til formidling af Unionens politiske prioriteter, for så vidt som disse prioriteter vedrører målene omhandlet i artikel 3.

Artikel 18

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 19

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 1382/2013 ophæves med virkning fra den 1. januar 2021.

Artikel 20

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning påvirker ikke videreførelsen eller ændringen af tiltag, der er iværksat i henhold til forordning (EU) nr. 1382/2013, som fortsat finder anvendelse på disse tiltag, indtil de afsluttes.
2. Programmets finansieringsramme kan også dække udgifterne til den tekniske og administrative bistand, som er påkrævet for at sikre overgangen mellem programmet og de foranstaltninger, der blev vedtaget i henhold til forordning (EU) nr. 1382/2013.
3. Om nødvendigt kan der opføres bevillinger på EU-budgettet ud over 2027 til dækning af de udgifter, som fremgår af artikel 5, stk. 2, til at muliggøre forvaltning af tiltag, som ikke er afsluttet senest den 31. december 2027.

Artikel 21

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2021.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. april 2021.

På Europa-Parlamentets vegne
D. M. SASSOLI
Formand

På Rådets vegne
A. P. ZACARIAS
Formand

BILAG I

Inden for programmets finansieringsramme tildeles beløbene for hvert specifikt mål som følger:

- a) 27 % til det specifikke mål, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra a)
 - b) 36 % til det specifikke mål, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra b)
 - c) 27 % til det specifikke mål, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra c)
 - d) 10 % til alle de mål, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2.
-

BILAG II

INDIKATORER

Programmet skal overvåges på grundlag af et sæt indikatorer, der er beregnet til at måle, i hvilket omfang dets generelle og specifikke måler nået, samtidig med at de administrative byrder og omkostninger minimeres. Med henblik herpå vil der med respekt for rettigheder vedrørende privatlivets fred og databeskyttelse blive indsamlet data for så vidt angår følgende sæt af indikatorer:

- 1) Antallet af dommere og andet personale i retsvæsenet, der har deltaget i uddannelsesaktiviteter (herunder personaleudveksling, studieture, workshopper og seminarer), der er blevet finansieret af programmet, herunder ved driftstilskuddet til EJTN
- 2) Antallet af civilsamsfundsorganisationer, der støttes af programmet
- 3) Antallet af udvekslinger af oplysninger i det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS)
- 4) Antallet af hits på e-justiceportalen/-siderne, der imødekommer behovet for oplysninger om grænseoverskridende civile sager og straffesager
- 5) Antallet af personer pr. specifikt mål, der er nået via:
 - a) gensidige læringsaktiviteter og udvekslingen af god praksis
 - b) aktiviteter vedrørende bevidstgørelse og oplysning og vedrørende formidling af oplysninger.

Alle individuelle data skal opdeles efter køn, når det er muligt. Den foreløbige og den endelige evaluering af programmet skal fokusere på hvert specifikt mål og omfatte et perspektiv om ligestilling mellem kønnene og en evaluering af indvirkningerne på ligestillingen mellem kønnene.
